Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κοκκινομεσπιλιά, μερμελιτσιά, μουμουντζελιά. **2)** Τὸ φυτὸν Κράταιγος ἡ μονόγυνος (Crataegus monogyna) τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (Rosaceae) Ἀντίπαξ. Ἐρεικ. Ἤπ. (Βαβούρ. Λούκοβ. κ.ἀ.) Κέρκ.(Κάβ. Καρουσ.Κασσιόπ. Σιν. Σπαρτερ. κ.ἀ.) Μαθράκ. Ὀθων. Παξ. Συνών. μουρτζιά.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γλογκιὲς* Ἤπ.(Φιλιᾶτ.)

3) Τὸ φυτὸν Προύμνη ἡ ἀκανθώδης (Prunus spinosa) τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (Rosaceae) Μακεδ. (Μεσορ.) Συνών. μαμουσιά, τσαπουρνιά. **4)** Τὸ δένδρον Μεσπιλέα ἡ γερμανικὴ (Mespilus germanica) τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (Rosaceae) *Λεξ.* Βλαστ. 471. **5)** Ἡ ἄκανθα τῶν κραταίγων καὶ τῆς βάτου Ἤπ. (Ζαγόρ. κ.ἀ.)

γλογκίδι τό, Ἤπ. Μακεδ.(Καστορ.) — Δ. Δημάδ., Δασικ. βλαστ. Ἑλλάδ., 129 Χελδρ. — Μηλιαρ., Δημ. ὀνόμ. φυτ., 34.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γλογκιὰ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίδι.

Τὸ δασικὸν δένδρον γλογκιὰ **2**, τὸ ὁπ. βλ. ἔνθ' ἀν.

γλόγκινο τό, ἐνιαχ. γκλόγκ'νου Μακεδ. (Κίτρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γλογκιά, εἰς τὸ ὁπ. καὶ γκλογκιά, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ινος κατ' οὐδ. γένος.

Ὁ καρπὸς τῆς κραταίγου τῆς μονογύνου, τῆς γλογκιᾶς, ἔνθ' ἀν.: *Πήγινα νὰ μάσου γκλόγκ'να* Κίτρ.

γλόγκος ὁ, ἐνιαχ. γλόγος Εὔβ.(Ξηροχώρ.) —Π. Γενναδ., Λεξικ. Φυτολογ., 552. Βλαστ. 471 *βλόγκους* Θεσσ. (Καρυὰ Κρυόβρ. Συκαμν. κ.ἀ.)

Ἐκ τοῦ Σλαβ. *glogk* = εἶδος κραταίγου.

1) Γλογκιὰ **1**, τὸ ὁπ. βλ., Εὔβ.(Ξηροχώρ.) —Π. Γενναδ. Λεξ. Φυτολογ., ἔνθ' ἀν. Συνών. βλ. εἰς λ. γλογκιὰ **1**. **2)** Γλογκιὰ **4**, τὸ ὁπ. βλ., εἰς *Λεξ.* Βλαστ., ἔνθ' ἀν.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Βλόγκους* Θεσσ. (Συκαμν.)

γλογκοτοπιὰ ἡ, ἐνιαχ. γλουντζουτουπιὰ Στερελλ. (Ἀράχ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γλογκότοπος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

Τόπος δασώδης μὲ γλογκιές.

γλογκότοπος ὁ, ἐνιαχ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γλόγκος καὶ τόπος.

Γλογκοτοπιά, τὸ ὁπ. βλ.

γλοιὰ ἡ, Ἰκαρ. (Εὔδηλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γλοιός.

Τόπος ὀλισθηρός. Συνών. γλοιαστήρα, γλοιαστήρι, γλοιαστούρα, γοιάστρα **1**.

γλοιάζω Κύπρ. γλοιάζου Ἤπ. ἐγλοιάζω Πόντ. (Ἀμισ. Ἴμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Λιβερ. Ὄφ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.) γλᾶζω Πόντ.(Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Ὄφ. Σινώπ. Τραπ. κ.ἀ.) ἐγλᾶζω Πόντ. (Ἴμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.) γλοιάσω Κύπρ. χλοιάζω Κύπρ. — Δ. Λιπέρτ., Τζιυπρ. Τραούδ., 3, 100 καὶ 150 χλᾶω Πόντ. (Ἰνέπ.) χλοιῶ Κύπρ. Παρατ. ἐγλᾶζενα Πόντ. (Κερασ.) ἐγλᾶζ'να Πόντ. (Κοτύωρ.) ἐχλίουν Κύπρ.

Τὸ Ἑλληνιστ. γλοιάζειν. Ὁ τύπ. ἐγλοιάζω διὰ τὸν ἀόρ. ἔγλοιαξα.

1) Μετβ. καὶ ἀμτβ., καθιστῶ τι γλοιῶδες, καθίσταμαι γλοιώδης Ἤπ. Πόντ.(Κερασ.): *Τὰ σκεύια ἐγλοιάζουν* Κερασ. *Τ' ὀψάρια ἐγλοιάξαν* αὐτόθ. **2)** Ὀλισθαίνω, γλιστρῶ Κύπρ. Πόντ.(Ἀμισ. Ἴμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Λιβερ. Οἰν. Ὄφ. Σάντ. Σινώπ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.): *Ἔκαμε λ-λία νερούδκια τᾶ' ἐβράδην ὁ τόπος τᾶαὶ γλοιάζει* Κύπρ. *Ἐγλοίασεν τᾶ' ἐγίνηκεν οὔλος βάρβαρα* αὐτόθ. *Χλοιάζουν 'ς γοιὰν τ' ἀᾶέλιν* (=γλιστροῦν σὰν χέλι) αὐτόθ. *Ἔγλοιαξα κ' ἐνέμπεσα* Οἰν. *Ἐγλοίαξεν κ' ἐρροῦξεν* (ἐγλίστρησε κ' ἔπεσε) Κερασ. *Ἐπάγωσεν τὸ χόν' καὶ τὰ τᾶαρούχα μ' ἐγλᾶζ'νε* Σταυρ. *Ἡ γλῶσσα τ' ἐγλᾶζ'* Ἴμερ. *Καλὰ τέρ' μ' ἐγλάῃς* (πρόσεξε μὴ γλιστρήσῃς) Κερασ. || Φρ. *Ἀσ' σὰ χέρα τ' δᾶβολος ἐγλᾶζ'* (ἐπὶ λίαν ἐπιδεξίου τεχνίτου) Σταυρ. Ἡ σημ. καὶ εἰς Δουκ. **β)** Μεταφ., ἐκφεύγω, διαφεύγω Κύπρ.: *Χαρκειέσαι πού 'ἐν νὰ γλοιάσῃς 'πού τὰ ᾶέρκα μου;* (πιστεύεις ὅτι θὰ διαφύγῃς ἀπὸ τὰ χέρια μου;) || Παροιμ. *Ὁπού τρέχει, καὶ γλοιάζει* Πόντ. Συνών. παροιμ. Ὁ πρίος βιάζεται, σκοντάφτει. **γ)** Ἐκτρέπομαι ἠθικῶς Κύπρ.: Ποίημ.

Πολλοὶ ἀθ-θρῶποι δκιαλαλοῦν μὲ μιὰν ξιτσιπ-πωσύνην,
πὼς οἱ γυναῖτᾶες 'ς τὴν τιμὴν χλοιάζουν τᾶαὶ κουτσουφλοῦσι

Δ. Λιπέρτ., Τζιυπρ. Τραούδ., 3, 100. **3)** Αἰσθάνομαι ἀηδίαν, ναυτίαν Πόντ.: *Ἡ καρδία μ' ἐγλοίαξεν.*

γλοιάκα ἐνιαχ. γλᾶκα Πόντ. (Ὄφ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. γλοιός.

Λέξις ἐλλειπτικὴ ἄναρθρος, ἐπὶ τῆς σημασίας: λεῖος, στιλπνός: *Γίνεται-εὐτᾶζω γλᾶκα. Ἔπλυσα τὸμ πρόσωπό μ' κ' ἐποῖκ' ἀ γλᾶκα.*

γλοιάνι τό, ἐνιαχ. γλοιάνιν Κύπρ. γλοιάν' Μακεδ.(Κολινδρ. κ.ἀ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γλοιός.

1) Τόπος ὀλισθηρὸς Κύπρ.: *Ἐν-νὰ γινῇ ἕνα γλοιάνιν τς' 'ἐν-νὰ παρπατῇ τς' 'ἐν-νὰ γλοιάζῃ* (ἐκ παραμυθ.) **2)** Λασπώδης, κολλώδης Μακεδ. (Κολινδρ. κ.ἀ.) **3)** Ἐπὶ ἄρτου, ὁ μὴ καλῶς ὀπτηθείς, ὁ ὠμός Μακεδ. (Κολινδρ.)

γλοιαντῖνος ὁ, ἐνιαχ. γλᾶντῖνος Πόντ. (Κερασ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ὁ ἰχθὺς Βλέννιος ἡ φολὶς (Blennius pholis) τῆς οἰκογ. τῶν Βλεννιιδῶν (Blenniidae). Συνών. ἀγλενοῦσα, γαδουρέλα, γλάνος **3**, γλίνος **1**, **2**, γλινοῦ, γλινούδα, γλινοῦσα, γλιστρῖνος, γλίτσα **12**, γλίτσαρος, γλίτσης **4**, γλιτσοκωβιός, λαβέρα, μελιχάννα, μυξοῦ, σαλιακούδα, σαλιάρα.

γλοιάρης ἐπίθ. ἐνιαχ. Οὐδ. γλοιάρικου Στερελλ. (Μεσολόγγ.) γλᾶρ'κον Πόντ. (Κοτύωρ.) γλᾶριν Πόντ. (Κερασ.) γλάρ' Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γλοιός καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άρης. Βλ. Α. Παπαδόπ., Ἀρχ. Πόντ. 16 (1950), 6 καὶ Ἀθηνᾶ 37 (1925), 172.

1) Ὁ γλοιώδης, ἰξώδης Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ.) **β)** Ὁ σεσηπὼς Πόντ. (Κοτύωρ.): *Γλᾶρ'κον ἀπίδ'.* **2)** Ὡς οὐσ., ὁ μετρίου μεγέθους ἰχθὺς Δικέντραρχος ὁ λάβραξ (Dicen-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

trarchus labrax), τῆς οἰκογ. τῶν Σερρανιδῶν (Serranidae), τὸ λ α β ρ ά κ ι Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

γλοιάση ἡ, ἐνιαχ. γλᾶξ' Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ λ οι ά ζ ω.

Ἡ ὀλισθηρότης τῆς γῆς, ἡ γ λ ί σ τ ρ α: *Ἔξουτσες γλᾶξ' ἔν'* (ἔξουτσες=ἔξω). Συνών. γ λ ί τ σ α **4**, γ λ οι α σ ί α.

γλοιασία ἡ, ἐνιαχ. γλᾶξία Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) ἐγλᾶξία Πόντ. (Σαντ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ λ οι ά ζ ω.

Ὀ λ οι ά σ η, τὸ ὁπ. βλ., ἔνθ' ἀν.: *Ἐγέν'τον ἐγλᾶξία* Τραπ. *Ἔσυραν τὸ σαπών', ἐγέν'τον ἐγλᾶξία, ἐρροῦξαν κ' ἐμεσοσκοτῶθαν* (ἐρροῦξαν = ἔπεσαν) Σάντ. *Ὀξικέσ' ἐγλᾶξία ἔν'* (ἔξω εἶναι γλίστρα) Χαλδ.

γλοιάσιμον τό, ἐνιαχ. γλᾶξιμον Πόντ. (Ἀμισ. Τραπ. κ.ἀ.) ἐγλᾶξιμον Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ λ οι ά ζ ω.

Ὀλίσθησις, ὀλίσθημα ἔνθ' ἀν.: *Ἄσκεμον γλᾶξιμον ἐγλᾶξεν* Τραπ. Συνών. γ λ οι α σ ί ο ς, γ λ οι ά σ μ α.

γλοιασίος ὁ, ἐνιαχ. ἐγλᾶσίος Πόντ. (Χαλδ.) γλᾶξίος Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) ἐγλᾶξίος Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ λ οι ά ζ ω.

Ὀλίσθημα, ὀλίσθησις ἔνθ' ἀν. Συνών. γ λ οι ά σ ι μ ο ν, γ λ οι ά σ μ α.

γλοιάσμα τό, ἐνιαχ. γλᾶσμα Πόντ. (Ἀμισ. Ὄφ.) γλᾶσμαν Πόντ.(Ἀμισ.) ἐγλοίασμαν Πόντ.(Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) ἐγλοίαμαν Πόντ. (Χαλδ.) ἐγλέασμαν Πόντ. (Τραπ.) ἐγλᾶσμαν Πόντ. (Τραπ.) ἔγλᾶσμαν Πόντ.(Τραπ.) χλοιάσμα Δ. Λιπέρτ., Τζιυπρ. τραούδ., 3, 100.

Ἐκ τοῦ ρ. γ λ οι ά ζ ω, διὰ τοῦ ἀορ.

Ὀλίσθησις, ὀλίσθημα ἔνθ' ἀν.: *Ἔπαθεν ἕνα ἄσκεμο γλᾶσμα* Πόντ. (Ὄφ.) Συνών. γ λ οι ά σ ι μ ο ν, γ λ οι α σ ί ο ς. **β)** Μεταφ., ἠθικὸν ὀλίσθημα, παρεκτροπὴ Δ. Λιπέρτ., ἔνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Γιὰ τὰ περίτου χλοιάσματα τσαὶ κουτσουφλήματά τους
ἔν' οἱ ἀθ-θρῶπ' ἡ ἀφορμή, ἔν' τοῦτοι πού τὰ κάμουν.

Συνών. γ λ ί σ τ ρ η μ α, σ τ ρ α β ο π ά τ η μ α.

γλοιαστερὸς ἐπίθ. Κύπρ. γλᾶστερὸς Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Ὄφ. Τραπ.) Οὐδ. γλᾶστερὸν Πόντ. (Οἰν. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ λ οι ά ζ ω, παρὰ τὰ ὅμοια εἰς -ε ρ ό ς.

Ὀλισθηρὸς ἔνθ' ἀν.: *Γλᾶστερὸν τόπος ἔν'* Πόντ. (Τραπ.) *Ἔτον γλᾶστερὸν τόπος κ' ἐγλᾶξαμε* Πόντ. (Οἰν.) *Ἐπεεικὰ μὴ περάῃς, γλᾶστερὸ ἔν'* Πόντ. (Ὄφ.) Συνών. γ λ ι σ τ ε ρ ό ς.

γλοιαστήρα ἡ, ἐνιαχ. γλᾶστήρα Πόντ.(Ἀμισ. Χαλδ.) ἐγλᾶστήρα Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.) ἐγλᾶστέρα Πόντ. (Ἴμερ. Κοτύωρ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ λ οι α σ τ ή ρ ι, τὸ ὁπ. βλ.

Τόπος ὀλισθηρὸς ἔνθ' ἀν.: *Τέρεν καὶ μὴ πατῇς 'ς σὰ ἐγλᾶστέρας* (πρόσεχε καὶ μὴ πατῇς εἰς τόπους γλοιώδεις, ὀλισθηρούς) Κοτύωρ.Συνών. γ λ ί τ σ α **4**, γ λ οι α σ τ ή ρ ι, γ λ οι α σ τ ο ύ ρ α, γ λ οι ά σ τ ρ α.

γλοιαστήρι τό, ἐνιαχ. γλᾶστέρ' Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ λ οι ά ζ ω.

Γ λ οι α σ τ ή ρ α, τὸ ὁπ. βλ., ἔνθ' ἀν.: *Ἀβοῦτο τὸ μέρος γλᾶστέρ' ἔν'* Τραπ. Συνών. εἰς λ. γ λ ί τ σ α **4**, γ λ οι α σ τ ή ρ α.

γλοιαστούρα ἡ, Πόντ. (Κερασ. Τραπ. κ.ἀ.) γλᾶστούρα Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. κ.ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ λ οι ά ζ ω, κατὰ τὰ ὅμοια εἰς -ο ύ ρ α.

Τόπος ὀλισθηρὸς ἔνθ' ἀν.: *Πολλὰ γλᾶστούρας εἶναι* Πόντ. (Κερασ.) Συνών. εἰς λ. γ λ ί τ σ α **4**, γ λ οι α σ τ ή ρ α.

γλοιάστρα ἡ, Κύπρ. χλοιάστρα Δ. Λιπέρτ., Τζιυπρ. τραούδ., 3, 52 χλᾶστρα Πόντ. (Ἰνέπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γ λ οι ά ζ ω.

Τόπος ὀλισθηρὸς Κύπρ. — Δ. Λιπέρτ., ἔνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Γιατὶ τούτη πού πκιάσαν 'ἐν ἔν' ἡ ἴδα στράτα,
ἔδει κρεμ-μοὺς τσαὶ χλοιάστρες τσαὶ κατηφορητὸν

Δ. Λιπέρτ., ἔνθ' ἀν. Συνών. εἰς λ. γ λ ί τ σ α **4**, γ λ οι α σ τ ή ρ α. **β)** Λίθος ὀλισθηρὸς Πόντ. (Ἰνέπ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κύπρ.

γλοϊδᾶς ὁ, Πελοπν. (Μάν.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὸ φυτὸν Ὑοσκύαμος ὁ μέλας (Hyoscyamus niger) τῆς οἰκογ. τῶν Στρυχνωδῶν (Solanaceae). Συνών. ἀ γ ρ ι ο κ α π ν ό ς, ἀ γ ρ ι ο τ ο ύ τ ο υ ν ο, ἀ ρ ζ ά κ ι, γ ε ρ ο ν τ ά κ ι **3**, γ έ ρ ο ν τ α ς **B2**, γ έ ρ ο ς **B10**, γ ε ρ ο ύ λ ι, γ ι α τ ρ ὸ ς **B3**, γ λ ι τ ζ ι ά ς, γ λ ύ κ υ α μ ο ς, δ ί σ κ υ α μ ο ς, δ α ι μ ο ν α ρ ι ά, δ ο ν τ ό χ ο ρ τ ο, λ ι τ σ ά ρ μ ο, σ τ ρ ο υ μ π ά ρ α.

γλοιὸς ἐπίθ. λόγ. πολλαχ. καὶ Α. Πουλιαν., Θλαμέν. Νησ., 26 Α. Μαμμέλ., Θαλασσ., 61—*Λεξ.* Δημητρ. χλοιὸς *Λεξ.* Δημητρ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γ λ ο ι ό ς.

1) Ὁ γλοιώδης, κολλώδης ἐνθ' ἀν.: *Σιγὰ σιγὰ γινήκανε ἕνα μὲ τὴν ἀκρογιαλιά, μὲ τὶς ξέρες καὶ τὰ καβάκια, μὲ τὶς μαλλοῦπες καὶ τὰ φύκια, τὰ θολάμια καὶ τὶς ρουφῆχτρες, μὲ τὸ γλοιὸ νερὸ 'ς τὶς λουμακιὲς* Α. Πουλιαν., ἔνθ' ἀν. || Ποίημ.

Κι ὡς τοῦ αἰθέρα | τὴν ὄψη δὲ θωρεῖ ποτὲ τὸ σῶμα
'ς τ' ἀμμόφυκα κυλᾷ | κ' εἶναι του στρῶμα
ἡ γλοιὰ τοῦ βούρκου χλόη νύχτα μέρα

Α. Μαμμέλ., ἔνθ' ἀν. **β)** Ὁ ὀλισθηρὸς *Λεξ.* Δημητρ. Συνών. γ λ ι τ σ ε ρ ό ς. **2)** Ὡς οὐσ., ὁ δαίμων, ὁ διάβολος, ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν καὶ εὐχερῶς διολισθαίνων *Λεξ.* Δημητρ. **β)** Ὁ πονηρός, ὁ πανοῦργος *Λεξ.* Δημητρ.

γλοιώνω Πόντ.(Κερασ. Τραπ.) γλεώνω Πόντ.(Κοτύωρ. Χόψ.) — Α. Παπαδοπ., Ἀρχ. Πόντ. 16 (1961), 6 γλεγιώνω Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. κ.ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ λ ο ι ό ς. Βλ. Α. Παπαδόπ., ἔνθ' ἀν.

1) Σήπομαι, λόγῳ σήψεως καθίσταμαι γλοιώδης Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χόψ. κ.ἀ.) — Α. Παπαδόπ., ἔνθ' ἀν.: *Ἐγλέωσεν τ' ἀπάν' ἀτ' ἀς σὰ πολλὰ τὰ γεράδας* (ἐσάπισε τὸ σῶμα του ἀπὸ τὰς πολλὰς πληγὰς) Α. Παπαδόπ. ἔνθ' ἀν. *Τὰ στύπα ἐγλέωσαν* (τὰ ξινὰ ἐσάπισαν) Χόψ. *Τοῦ*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ